

Poglejte na številke poleg naslova za dan, ko Vaša naročnina poteče. Skušajte imeti naročnino vedno vnaprej plačano.

GLAS NARODA

List slovenskih delavcev v Ameriki.

ZA NEKAJ VEČ KOT
NA DAN DOBIVATE
2c "GLAS NARODA"
PO POŠTI NARAVNOST NA
SVOJ DOM (izveniš sobot,
nedelj in praznikov).
:: Citajte, kar Vas zanima ::

Telephone: CHelsea 3-1242

Recreated as Second Class Matter September 25th, 1940 at the Post Office at New York, N. Y., under Act of Congress of March 3rd, 1879.

No. 290. — Štev. 290.

NEW YORK, TUESDAY, DECEMBER 31, 1940 — TOREK, 31. DECEMBRA, 1940

Volume XLVIII. — Letnik XLVIII

STRAŠNO RAZDEJANJE V LONDONU

Prestolica Anglije doživela najhujši zračni napad... Gasilci so omejili veliki požar

V noči od nedelje na ponedeljek je London doživel najhujši zračni napad. Nemški aeroplani so osredotočili svoj napad večinoma na najstarejši del mesta. Na tem kraju je mesto gorelo v obsegu ene kvadratne milje. K požaru so bili poklicani skoro vsi londonski gasilci.

Proti jutru je bilo v razvalinah poleg nešteto hiš tudi mnogo zelo starih in zgodovinskih stavb, palač, cerkva in drugih poslopij. Razdejanje se more primerjati samo z velikim razdejanjem po največjem požaru, ki ga je London še kdaj doživel, leta 1666.

V razvalinah je stara Guildhall (mestna hiša), kjer so skozi stoletja bili gostje mnogi slavni možje. Poleg tega je bilo vpepeljenih 9 krasnih cerkva, ki jih je zgradil slovit angleški arhitekt sir Christopher Wren, porušena je bila slovita palača dr. Samuela Johnsona, en velik muzej, dve bolnišnici, dvoje gledališč, en hotel, slovti Cheshire Cheese tavern in več drugih bolj ali manj važnih poslopij.

Tudi na več drugih krajih so bile porušene ali pa zelo poškodovane razne velike stavbe, kot Cheapside, Ludgate Hill, Bun Hill Row, železniška postaja kraljice Viktorije, St. Aldermanbury in Asing Hall.

Hiša dr. Johnsona je slavna zaradi tega, ker je v njej dr. Johnson pisal slovit angleški slovar.

V nekem okraju Londona je bilo sinoči 40 požarov ob istem času.

Na čudovit način pa je katedrala sv. Pavla, ki jo imenujejo "župna cerkev imperija", ostala sredi požarov nepoškodovana.

Bombe so razbile nekatera zaklonišča, v katerih je bilo več ljudi ubitih.

Na tisoče delavcev brez zaslužka

Velika je škoda na lastnini, toda najhujše so prizadeti še

tisoči delavcev, ki so izgubili delo in so že prej težko preživljali svoje družine, kajti cene živil so zelo poskočile in so služili samo od \$10 do \$16 na teden.

Po vseh ulicah, v katerih so bila porušena poslopja, je mogoče videti brez števila uradnikov in uradnic, ki nemo stoje pred porušeno trgovino, banko ali kakim drugim uradom, kjer so delali.

Mnogo gasilcev je bilo ubitih. Več sto ljudi je po več ur tekalo po ulicah z ožganimi rokami in v ožganih oblekah.

Ministrski predsednik Winston Churchill je s svojo ženo obiskal pogorišče in je z umazanimi čevlji in mokro obleko stopal po razvalinah.

Camacho namerava pomilostiti nasprotnike

Novi mehiški predsednik Avila Camacho je predlagal poslanski zbornici, naj bodo pomilostitveni vsi tisti, ki so bili aretirani in obsojeni zaradi prestopkov tekom zadnje predsedniške volilne kampanje.

Takoj po volitvah je Camacho izjavil: — V Mehiki ni niti zmagovalcev, niti premaganec, pač pa sami Mehikanci.

V ta namen bo skušal tudi nekoliko omiliti kazenski zakonik, da ne bo zadela prehodna kazen oseb, ki zakrivijo kakšno revolucionarno dejanje.

Camacho priznava, da so Melikanci zelo vročekrvni ter da jih je kaj lahko zavesti. Prestrogo kazensko postopanje bi škodovalo "duševnemu pomirjenju" Mehike.

Preganjanje komunistov v Franciji

Francoska vlada poroča, da je bilo tekom zadnjih treh mesecev aretiranih v okolici Clermonta šestdeset komunistov. — Vsi so bili poslani v koncentracijsko taborišče.

PRESEDNIK ODOBRAVA CIO NAČRT

V skrajnem slučaju bi bilo mogoče producirati petsto letal na dan. — Načrt je proučil in odobril Knudsenov obrambni urad.

Walter P. Reuther, uradnik United Automobile Workers (CIO), je po temeljtem razmišljanju sestavil načrt, ko bi bilo mogoče znatno povečati produkcijo letal.

Načrt je v bistvu povsem preprost: porabiti bi bilo treba ves nerabljen prostor v avtornih tovarnah in vse stroje, ki po strojnih delavcih počivajo in rjavje.

Reuther je dognal, da bi avtne tovarne z opremo, ki jim je na razpolago, mogle producirati na leto najmanj sedem milijonov kar, dočim jih producirajo le piete štiri milijone.

Neizrabljeno produkcijsko

Po Ameriki...

Zrtev X-žarkov

V Baltimore, Md., je umrl 77letni dr. Christian Deetjen, ki ima veliko zaslug za razvoj zdravljenja z X-žarki. V prejšnjih letih se je bil pri eksperimentiranju z X-žarki močno opeknel, kar je polagoma povzročilo njegovo smrt.

Rojen je bil v Buenos Aires.

Injunkcija proti 800 majnerjem

William Greenough bo skušal izposlovati ustavno povelje proti 700 majnerjem, ki mu ne dovolje odpreti "strip majne" v okolici Shamokina, Pa. Majnerji so mu nasilno odpeljali za 76 tisoč dolarjev strojev in prete njegove poskuse onemogočiti z dinamitom.

Pri "strip" majnanju ni treba kopati nobenih rogov, pač pa odkopljejo s parnimi lopatami s površja toliko zemlje, da pridejo do premoga. Za tako majnanje ni treba nobene izvežbanosti, dočim so unijski majnerji izvežbani delavci, ki vrše svoje delo globoko pod zemljo.

Študentje opozarjajo F. D. R. na obljubo

V New Yorku se vrši konvenca ameriške Dijaške zveze. Delegacija je poslala predsedniku brzojavko, v kateri ga poziva, naj izpolni obljubo, ki jo je dal tekom volilne kampanje, da namreč ne bo nikdar zapletel dežele v evropsko vojno.

Študenti obljubljajo braniti deželo in njene demokratične ustanove pred vsemi notranjimi in zunanji nevarnostmi.

Sprejeta je bila tudi resolucija, zahtevajoča odpravo prisilne vojaške službe. Po mnenju študentov bi bilo mogoče dobiti za armado in mornarico dovolj prostovoljcev, če bi jim plačali po štirideset dolarjev na mesec.

Voditelj veteranov zahteva pomoč za Anglijo

Joseph C. Menendez, vrhovni poveljnik veteranov tujezemskih vojn, je pozval vse člane svoje organizacije, naj zahtevajo za Anglijo vso pomoč, ki jo more nakloniti Amerika.

— Ker je naša lastna koža v nevarnosti, — je rekel, — bi se ne smeli pričakati z Anglijo g'ede zastarelih dolgov. Po mojem mnenju je boljše pozabiti vojni dolg v znesku petih milijard dolarjev kot se pa vmešati v novo vojno, ki bi nas veljala najmanj sto milijard dolarjev.

Ker je jutri NOVOLETNI DAN, ne izde "Glas Naroda", prihotnja številka bo v četrtek, 2. januarja, 1941. Uprava.

DELAVSKI URAD JIM JE TRN V PETI

Kongresni odbor je ponovno predlagal temeljito reorganizacijo Delavskega urada. — Poslovanje NLRB ba je ni v skladu z narodno-obrambnim programom.

Posobni kongresni odbor, ki preiskuje pod predsedstvom demokratskega kongresnika Smitha iz Virginije poslovanje Delavskega urada (National Labor Relations Board), je prejšnji teden predložil kongresu 70 tisoč besed vsebujoče poročilo, v katerem zahteva popolno reorganizacijo Delavskega urada ter istocasno namiguje, da so njegove odločitve v škodo obrambnim interesom dežele.

To je že drugo poročilo. Prvo je poslanska zbornica deloma odobrila, dočim snat sploh ni hotel razpravljati o njem. Smithov odbor očita Delavskemu uradu, da je skušal tistem kompanijam, ki so se pregrešile proti določbam Wagnerjeve postave, preprečiti dobavo vladnih kontraktov. Proti volji kongresa je vztrel nasprotnikom ustavnih naprav in "komunistom" ter dajal gotovi skupini organiziranega delavstva prednost pred drugo skupino.

Smithov odbor tudi očita Delavskemu uradu "nagibanje proti levici" ter popolno pomikanje demokratičnih nazorov.

Smithov odbor je sicer nekatero uradnike pohvalil, nekatero je pa kar naravnost obdolžil prizadevanj, spraviči čimveč mogoče nadaljnjih sporov pred delavski urad.

Aluminijasti lonci za letala

Predno je bil Anthony Eden prestavljen iz vojnega ministva v vnanje ministvo, je odredil, naj bo izročena iz vojaških kuhinj vsa aluminijasta posoda armadi. Te posode je nad petsto ton. Iz tega materiala se bo dalo zgraditi petsto letal.

Tudi angleške gospodinje se že več mesecev ne poslužujejo aluminijaste posode.

Časnikar — član Delavskega urada

Za člana newyorškega državnega urada za delavske odnose je imenoval gover Lehman newyorškega časnikarja Geo. L. Cassidyja. Postal je naslednik Johna D. Moora ter bo imel na leto \$7500 plače. Cassidy je bil sedem let poročevalec v Albany. V njegovo področje so spadali skoro izključno le delavski odnošaji.

Kongresnik Dickstein zahteva odškodnino

Republikanski kongresnik Samuel Dickstein toži Pennsylvanija železnico za 25 tisoč dolarjev odškodnine. 7. oktobra se je namenil iz New Yorka v Washington ter plačal za pose-

Mrtvi v kitajsko-japonski vojni

Japonsko vojno ministvo naznanja, da je bilo v kitajsko-japonski vojni do sedaj ubitih 1,800,000 Kitajcev in samo 100,000 Japoncev.

V letu 1940 je bilo v tej vojni, ki se je pričela v juliju 1937, ubitih 590,000 Kitajcev in 13,000 Japoncev.

Boji v Afriki

Angleži že 13 dni oblegajo močno laško trdnjavo v Afriki Bardijo in se pripravljajo na poslednji napad. Navzlic dolgemu obleganju pa je laška artilerija strahovito streljala iz mesta na angleške postojanke v namenu, da bi preprečila Angležem zadnji naskok na trdnjavo.

Angleški aeroplani so v velikih skupinah bombardirali oblegano mesto, poleg tega pa še laške utrjene postojanke Tmimi, Derno in Gazalo.

Mehika še vedno članica Lige

Mehiško vnanje ministvo poroča, da Mehika ne bo izstopila iz Lige narodov.

Mehiški delegat pri Ligi narodov, Isidro Fabela, se bo te dni vrnil v Ženevo.

ben oddelek v vagonu \$15. — Sredi noči je vdrl v njegov oddelek konduktor, ga zbudil iz spanja in ga odpeljal na hodnik, kjer je zahteval od nje ga \$1.70 doplačila. Na mrzlem hodniku se je priletni kongresnik prehladil in je moral biti pozneje več tednov v zdravniški oskrbi.

Poslanik Phillips se je vrnil v Italijo

Iz New Yorka je odpotoval s clipperjem ameriški poslanik pri italijanski vladi William Phillips. Vsled zdravnikovega priporočila je bil tri mesece na počitnicah. Iz Lizbone se bo moral odpeljati v Rim z avtomobilom, ker je vsled vojne zračni promet med Portugalsko in Italijo prekinjen.

Myron C. Taylor operiran

V New England Baptist bolnišnici v Bostonu, Mass., si je dal odstraniti žolčne kamne Myron C. Taylor, bivši generalni ravnatelj United States Steel Corporation in posebni Rooseveltov poslanik pri Vatikanu. Operacija je uspešno izvršil dr. Frank Lahey, Taylorjevo stanje označujejo kot "resno, toda zadovoljivo."

PROMETNE NESREČE V AMERIKI

Leta 1940 jih je bilo približno dva tisoč več nego leto prej. — Število nesreč po mestih je nazadovalo, po deželi se je pa znatno povečalo.

National Safety Council ceni število smrtnih prometnih nesreč leta 1940 v Združenih državah na 34 tisoč 500, kar je dva tisoč več kot pa leta 1939, ko jih je bilo 32 tisoč 600.

Število nesreč se je po svernem, južnem vzhodnem in zapadnem ozemlju zvišalo od 5 do 8 odstotkov.

V prvih enajstih mesecih tekočega leta se je z avtomobilsmrtno ponesrečilo 30 tisoč 980 oseb, kar je sedem odstotkov več kot v istem času prejšnjega leta.

Če pristejemo k temu še število za december, ki je običajno izmed vseh mesecev največje, lahko rečemo, da je število smrtnih nesreč leta 1940 najvišje v zgodovini dežele, z edino izjemo leta 1934.

Novembra je bilo 3570 smrtnih prometnih nesreč, torej osem odstotkov več kot novembra 1939.

Značilno je, da je število nesreč v mestih nazadovalo za tri odstotke, dočim se je njihovo število na deželi povečalo za devet odstotkov.

Med 43 ameriškiimi državami jih je samo osem, v katerih je število nazadovalo. V tem pogledu je bila najbolj srečna država Nebraska, kjer se je število nesreč zmanjšalo za celih dvanajst odstotkov.

St. Paul, ki ima 277 tisoč 800 prebivalcev, je največje mesto, v katerem ni bilo mesececa novembra nobene smrtnne prometne nesreče.

FORD BI NE SMEL DOBITI KONTRAKTA

Delavski voditelj očita vojnemu departmentu, da s svojim ravnanjem uničuje zaupanje delavstva. — Avtni delavci ne morejo pojmiti, kako je dobil Ford vladni kontrakt.

R. J. Thomas, predsednik United Automobile Workers of America (CIO), je dal časopisju naslednjo izjavo:

— Vojni department je naročil pri Ford Motor Company večje število truckov in kar. To dejstvo utegne izpodkopati zaupanje delavcev, zaposlenih v narodnoobrambni industriji. — 400 tisoč avtnih delavcev, v čijih imenu govorim, — pod nobenim pogojem ne more razumeti, kako je mogla dobiti kontrakt Fordova družba, katero je spoznal delavski urad krivim kršenja Wagnerjeve postave.

Nadalje pravi Thomas, da s tem ni bila dana zausnica le delavstvu, pač pa tudi vsem tistem kompanijam, ki so točno izpolnjevale določbe Wagnerjeve postave.

Delavstva so zajanjčili pravice predsednik, narodno obrambna komisija in celo vojni department, in zlag je delavstvo radovedno, kaj je s to obljubo in s tem jamstvom.

Fordovi družbi očita Thomas, da plačuje izmed vseh avtnih družb najnižje plače. Da bi to prikrl, skuša nasuti javnosti peska v oči.

DELAVSKA TAJNICA O STAVKAH

Perkinsova pravi, da delavci v vojni industriji ne zlorablajo svojih pravic. — Posredovanje se v največ slučajih dobro obnese.

Delavska tajnica Miss Perkins pravi, da imajo delavci pravico stavkati in da jim ne sme te pravice nihče kršiti. Delavci v obrambni industriji se zavedajo svoje dolžnosti. V marskaterem slučaju imajo dovolj povoda zastavkati, pa se raje poslužijo drugih sredstev, samo da narodnoobrambni program ni prizadet.

Za uravnavo delavskih sporov je na razpolago dovolj posredovalnic. Uradnikom delavskega departmenta se je posrečilo v neverjetno težkih slučajih pobotati delavce in delodajalce, pa tudi posredovalni uradi posameznih držav brezlično poslujejo.

Časnikarji so vprašali delavsko tajnico, kaj misli o protivstavarskih predlogih, ki so že bile in bodo še predložene kongresu. Hoteli so tudi vedeti, če res namerava resignirati.

— Ne še tako kmalu, — je rekla. — Kdaj pa? — so stlili v njo, pa je obrnila pogovor v drugo smer.

V svojem mesečnem poročilu o zaposlenju pravi Perkinsova, da je zaposlenje meseca novembra doseglo nov rekord. Delalo je nad 40 tisoč oseb več kot pa meseca oktobra. To je velika pridobitev, kajti v zadnjih enajstih letih se je meseca novembra zaposlenje zmanjšalo.

(Meseca novembra je delalo v deželi 36 milijonov 535 tisoč oseb, torej cel milijon več kakor lani.)

Poljedelski delavci niso vsteti v to število.)

K izboljšanju so seveda največ pripomogla naročila za narodno-obrambni program.

Filipinski predsednik bolan

Vsled bolezni filipinskega predsednika Manuel L. Quezona so bili preklicani novoletni sprejemi v predsedniškovi palači.

Quezon se je hudo prehladil in ga zdravijo štirje zdravniki.

"GLAS NARODA"
(VOICE OF THE PEOPLE)

Owned and Published by Slovene Publishing Company, (A Corporation).
Frank Sakser, President; J. Lupsha, Sec. — Place of business of the
corporation and address of above officers: 216 WEST 18th STREET,
NEW YORK, N. Y.

47th Year

"Glas Naroda" is issued every day except Saturdays, Sundays
and Holidays.
Subscription Yearly \$6.— Advertisement on Agreement.

Za celo leto velja list za Ameriko in Kanado \$6.—; za pol leta \$3.—;
za šest let \$1.50.— Za New York za celo leto \$7.—; za pol leta \$3.50.
Za inozemstvo za celo leto \$7.—; za pol leta \$3.50.

"Glas Naroda" izhaja vsaki dan izveniš sobot, nedelj in praznikov.

"GLAS NARODA," 216 WEST 18th STREET, NEW YORK, N. Y.
Telephone: CHelsea 3-1242

PREJŠNJA IN SEDANJA VOJNA

Velika vojna, ki divja že šestnajst mesecev v Evropi, se po značaju, obsegu in obliki nikakor ne more primerjati z vojno 1914—1918. Drugačnja je po sestavi vojskujočih se sil ter povsem različna z ozirom na vojaško tehniko. Tudi politično in diplomatsko vodstvo obeh vojskujočih se skupin je popolnoma izpremenjeno. Isto velja za razpoloženje in politično vpliv ljudskih mas. Važno je primerjati razlike med tedanjjo in sedanjo vojno. To je nam v svobodni Ameriki dosti lažje kot pa ljudem v zasluženi Evropi.

Vojskovanje je danes drugačno, posebno pa z ozirom na vojaško tehniko. O tem sta se morali prepričati posebno Poljska in Francija.

V tej vojni ne nastopajo ogromne skupine vojaštva. Zmagovite armade so številčno znatno manjše kakor v prejšnji vojni. Današnja vojna je "motorizirana" in je vojna tehnikov. Bitke so izvojevane s pomočjo novih in fanterijskih napadov, pri katerih pomagajo fanterijski tanki in letala. Puške, topovi in granate igrajo razmeroma le majhno vlogo. Strelnih jarkov ni več, pač so pa tanki in zrakoplovi odločilnega pomena.

Pomislimi je treba, da tankov in letal ni mogoče tako lahko in naglo producirati kakor pa topove in granate. V tem je tudi največja težava ameriške pomoči Angliji. Masna produkcija tega najmodernejšega orožja gre razmeroma le počasi izpod rok. Temu primerno je treba izvežabati tudi vojake in častnike, česar ni mogoče doseči v nekaj dneh ali tednih. To je le eden izmed mnogih vzrokov, čemu mora biti svet pripravljen na dolgotrajno vojno.

Čvrtilno prebivalstvo veli kih mest je danes v povsem drugačnem položaju kakor pa začasa prejšnje vojne. Krogla in granatnim drobcem so danes bolj izpostavljene ženske in otroci kot pa vojaki na fronti.

Pošta ne poroča več zaskrbljeni družini, kako se godi očetu ali sinu, pač pa poroča zaskrbljenemu sinu in očetu na fronti, kaj je z njegovo družino.

Proti nočnim zračnim napadom ni zaenkrat še nobenega uspešnega obrambnega sredstva. O tem se niso prepričali samo prebivalci Londona, Liverpoola in Manchesterja, pač pa tudi prebivalci Mannheima, Kiela in Hamburga.

Letala ne osvajajo, pač pa uničujejo, vsled česar ne bo prav nič čudnega, če bodo ob koncu sedanje vojne nekatera velika angleška in nemška velenesta porušena skoro do tal.

Hitler je uvedel ta način vojskovanja, Angleži mu pa odgovarjajo miho za drago. Kakor rečeno, letala le uničujejo, nikakor pa ne osvajajo. Osvajati bodo začela šele takrat, ko bodo mestnemu prebivalstvu odpovedali živci. Kako dolgo bodo ljudje prenašali te silne živčne napore? Angleži jih zaenkrat še prenašajo s presenetljivo vztrajnostjo in odločnostjo.

Nihče ne bo trdil, da Angleškega otočja ni mogoče zavzeti, toda kar se Hitlerju doslej ni posrečilo, mu bo tem težje uspelo v bodoče. Na morju je Anglija še vedno nepremagljiva, v zraku bo pa tudi kaj kmalu dobila premoč. Čimdalje bo Hitler odlašal, tem manj prilik bo imel za znago.

V enem samem pogledu je sedanja vojna slična prejšnji: zmagal bo tisti, ki bo dalje vztrajal.

Prejšnjo vojno sta odločila dva faktorja: angleška nadvlada na morju in ameriška pomoč.

Veliko vprašanje je, če bo Ameriki uspelo poraziti nacijsko diktaturo brez dejanske sodudeležbe v vojni. Ameriški narod je pripravljen pomagati do skrajnosti z orožjem in municijo, nikakor pa ne z vojaštvom.

Uspešnost te pomoči je odvisna od notranje odporne sile nacijskega ustroja. To silo je pa nazunaj težko preценiti ter je dvomljivo, če ji bo sama Anglija kos, pa naj ima na razpolago še toliko ameriške municije in orožja.

Ponesrečen družinski praznik.
IV banjaluško državno bolnišnico so te dni pripeljali skoraj celo družino dninarja Branislava Majstoroviča iz Majstorovičev. Nedavno se je Maj-

storovičeva hčerka poročila z dninarjem Velimírom Čovičem iz sosednje Meline, pa sta mlada dva prišla na tastov, oziroma očetov dom na obisk. Obe družini sta se prav prísrečno pozdravili in stari Majstorovič je hčerko in zeta pogostil z vsem, kar je premogel pri hiši. Trkali in nazdravljali so si brez konca in kraja, a ko so se duše razgrele, je padla nerodna beseda in med starimi in mladimi se je začel splošen pretep. Udeleženci družinskega praznika so si nabrali toliko resnih poškodb, da so jih morali večje število pridržati na kirurškem oddelku, štiri člane Majstorovičeve družine pa so odpustili, potem ko so jim zdravniki nudili prvo pomoč.

"GLAS NARODA"
pošiljamo v staro domovino. Kdor ga hoče naročiti za svoje sorodnike ali prijatelje, to lahko stori. — Naročnina za stari kraj stane \$7. — V Italijo lista ne pošiljamo.

Iz Jugoslavije

Pet generacij v eni rodbini

V Metniku živi Marija Urbanova, vdova po mlinarju. Rodila je deset otrok, od katerih jih živi danes še sedem. Šest jih je v češko-moravskem protektoratu, sedmi sin, pa živi v New Yorku. Najstarejša hči Urbanova šteje zdaj 65 let, ima dva otroka, njena vnukinja, hči te hčere, pa ima 44 let ter ima že dva sina. Žena od enega izmed teh pravnikov je nedavno rodila sina. Urbanova je po tem takem najstarejša članica obitelji, ki šteje pet generacij ter ima sedem otrok, deset vnukov, šest pravnikov in enega prapravnika.

žena, ki je vsa prestrašena rešila moža iz ognja. Toda siromak je bil že mrtev. Sodišče je enega izmed bratov oprostil, draga dva pa obsojilo po 18 let ječe. Državni pravdnik pa se je pritožil zoper nizko kazen.

Zagorske purane bodo jedli odslej Nemci.

Doslej so šli najlepši purani iz Zagorja v London. Izvoz puranov se pričinja vsako leto v oktobru in traja do začetka decembra. V tropah gonijo Zagorci purane tudi v precej oddaljene kraje, da jih prodajo ali zamenjajo za staro obleko. Vojna je pa prinesla zmedo tudi v izvoz puranov. Izvozniki so se preko svoje organizacije obrnili na ravnateljstvo za zunanjo trgovino s prošjo, naj bi jim omogočilo izvažati "purane v Nemčijo, ker izvoz v Anglijo ni mogoč.

Z nožem v možganih se je sam pripeljal v bolnišnico.

Zvečer je na postaji v Sisku izstopil iz brzega vlaka možak, ki je imel obvezano glavo, a je iz obveze molel nekaj rog. Podpirala sta ga dva moža, ki sta najela avto ter moža prepeljala v bolnišnico. Mož je bil bil 38 letni arhivski uradnik Čučič iz Novske, ki je tistega večera, kakor vsak večer, prišel v gostilno nasproti okrajnemu načelnstvu. Vsak večer je Čučič tamkaj v miru popil dve desetinki vina, nakar je odšel domov. Tudi omenjeni večer je prišel in naročil vina. Prišel pa je v sobo znani razgrajac Dušan Slavič, ki je začel zmerjati Čučiča. Ta je nekaj časa mirno poslušal, ne da bi odgovoril, nakar je vzel svojo piščo ter odšel v drugo sobo.

Živega so sežgali.

Kmet Lazar Cevap iz vasi Baljce pri Livnem je bil hudo skregan s svojimi sosedi, brati Jarčevići. Cevap je namreč nekega dne vzel sosedovega konja, ki se je pasel na njegovi njivi, ter ga zaprl v svoj hlev. Ni ga hotel vrniti, dokler bi mu sosedje ne povrnili napravljene škode. Sosedovi trije bratje pa so se zaradi tega hoteli maščevati nad Cevapom. Ko je bil sam doma, so trije bratje Jarčevići vdrli v hišo ter Lazarja tako pretepli, da je omedlel. Ko je mož ležal v omedlevici, so Jarčevići na ognjišču zakurili velik ogenj ter Lazarja vrgli vanj. Zaradi strašnih bolečin se je mož v ognju zavedel ter se skušal rešiti. Toda surovi Jarčevići so ga spet vrgli na ogenj, dokler ni obležal.

Slaviča pa je gostilničar postavil pred vrata. Ko se je pozneje Čučič iz gostilne vračal domov, ga je zunaj čaka! Slavič in mu z vso silo zasadi nož v glavo. Režilo se je Čučiču zasadilo globoko v glavo ter noža ni mogel izdreti niti Slavič niti Čučič. Le ročaj noža je molel iz glave. Noža ni mogel odstraniti niti poklicani zdravnik, ki je Čučiča obvezal in ga poslal v bolnišnico, kjer so nesrečnemu možu prerezali lobanjo, da so mu lahko izdrli nož. Mož je operacijo sicer dobro prestal, vendar zdravniki sodijo, da ne bo ostal živ.

Že 120 hajdukovih pajdašev aretiranih.

Hajduk Draža Gligorijević, ki so ga pred tednom prijeli pri Jagodini, je hajdukoval bližje 12 let. Od tega je samo kakih dve leti preživel v gozdu, drugače pa se je zadrževal po varnih zavetiščih pri svojih zavznikih na deželi. Dogažalo se je, da je pri tem ali onem zavzniku v miru preživel po dva dni in dve noči in ga niso mogli izslediti. Orožništvo je

PESMARICA
"Glasbene Matice"
Uredil dr. Josip Čerin
Stane samo \$2.—
To je najboljša zbirka slovenskih pesmi za moški zbor. Pesmarica vsebuje 103 pesmi. — Dobite jo v Knjigarni Slovenic Publishing Co., 216 W. 18th Street, New York, N. Y.

zljaj izvršilo strogo preiskavo da če na okrog in je vsega skupaj aretiralo že 120 oseb, med njimi tudi precej žena. Orožniške postaje so dobile nalogo, da privedejo na zaslišanje slehernega osumljenca, ki je imel kakršenkoli stik ali ve kaj povedati o hajduku. Hajduk Draža Gligorijević, ki se je doslej v zaporu samo šalil, je zdaj naenkrat nevarno zbolel. Dobil je visoko vročino in sodijo, da lahko umre za prisadom kot posledico dobljene rane.

V smrt zaradi babjevernosti.

Iz Požarevca poročajo, da je zbudila pozornost smrt ugledne kmetice Milke Mišičeve iz bližnje vasi Dubravice. Vzrok njenega obupa je bilo kar nenavadno babjeverstvo. Milka je imela že dalje časa pri sebi stekleničico, o kateri je bila prepričana, da ji prinaša srečo. Pri delu na njivi pa je stekleničico izgubila. Iskala jo je do večera, potem pa je bila tako izčrpana in obupana, da se je obesila v prepričanju, da je posledaj njene zemeljske sreče konec.

30,000 din nagrade za izsleditev morilca.

V Županiji vasi blizu Vinkeveca sta bila umorjena mesar Ivan Balentović in njegova žena Katia. Gre za roparski umor. Oblasti so razpisale nagrado 30.000 din, ki jo dobi kdor bi morilca izsledil.

Letina oliv v okolici Dubrovnika.

V dubrovniškem srezu je znašal letošnji pridelek olivnega olja okrog 150 vagonov v vrednosti 30 do 35,000,000 din. Letina oliv je bila srednja, kakovost pa slaba zaradi olivne mušice.

Zdravnik in njegova žena oproščena hude obtožbe.

Préd sodiščem v Loznici se je končal proces proti dr. A. Pavloviču, sreskenu zdravniku iz Ljubovije in njegovi soprogi dr. Jeleni Pavlovičevi, upraviteljici bolnišnice v Ljuboviji. Državni tožilce ju je obtožil 17

prestopkov in sicer dr. Jelena 6. dr. Aleksandra 7, skupno pa še 5. Predvsem je navajala obtožnica, da nista obveščala pristojnih oblastev, kadar sta izvrševala odpravo plodu. Nadalje je baje dr. Pavlovič ni hotel nuditi zdravniške pomoči neki ženi, preden mu ni plačala honorarja čeprav je bilo njeno stanje zelo resno. Zdravnica dr. Jelena Pavlovičeva pa baje ni hotela sprejeti iste bolnice v bolnišnico, preden je ni pregledala v svoji ordinaciji proti običajnemu honorarju. Nadalje je bila zdravnica obtožena, da je zahtevala od nekega moža 500 din, da bi sprejela njegovo ženo v bolnišnico. Gradivo je bilo zelo obsežno in je bilo zaslišano veliko število prič, katerih izpovedi so si deloma nasprotovale. Mali senat je slednjič oprostil zdravniški par.

Ljubavna tragedija.

V vasi blizu Varaždina se je odigrala pretresljiva ljubavna tragedija. 35 letni kmet Florijan Turkovič je hotel ubiti svojo priležnico Mico Tomazič, staro 24 let. Florijan in Mica sta živela več let složno, naenkrat je pa Turkovič zvedel, da ima njegova priležnica še druge prijatelje. V jezi je pograbil nož in jo večkrat zabol. Mislil, da je mrtva, si je pegnal tri kroglice v trebuh in obležal mrtev. Mica se pa bori v bolnišnici s smrtjo.

ZAKLADNICA BARONA ROTSCILDA.

Baron Moric Rotschild, ki mu je francoska vlada zaplenila imetje, je menda vedel, da bo prišlo do poloma Francije in se je za ta primer, kakor poročajo iz Ženeve, pripravil. Ne koliko dni pred sklepom premirja, se je baron Rotschild, ki je bil senator departamenta Basse Alpes, pojavil v Tardesu in z njim se je pojavila cela kolona tovarnih avtomobilov. Po njegovem begu je policija izvedla preiskavo in je odkrila sedaj v majhnu, zavidanem poslopju njegovega posestva v okolici Tardesa pravo zakladnico. Kakor poročajo, gre za ogromno zbirko dragocenih starih preprog, umetniških predmetov in zlatnikov. Po približni cenitvi predstavlja ta zbirka vrednost okroglo 350 milijonov frankov.

Rojake prosimo, k o pošljejo za naročnino, da se poslužujejo — UNITED STATES oziroma CANADIAN POSTAL MONEY ORDER, ako je vam le priročno

Peter Zgaga

Bilo je konci leta 1916. Nemsko vojaštvo je bilo globoko v francoskem ozemlju. Infanterijski in artilerijski spopadi so bili na dnevnem redu.

Sempatam se je pojavilo nad fronto tudi kakšno letalo. Francozi in Angleži so tiščali v Nemece, Nemci so tiščali v Angleže in Francoze.

Armadi sta bili slični dvema orjaškima borecema v tesnem oprijemu.

Nasprotnik je poznal vse nasprotnikove trike, vsaka nameravana kretanja mu je bila znana, in jo je pravočasno prestregetel.

Nekega meglenega jesenskega jutra je sporočila nemška predstraža višjemu poveljstvu, da se bliža nemškimi zakopom čudna pošast.

Beža se polagoma ter poruši vse, kar sreča na poti. Nobeno drevo, nobena hiša, noben zid je ne ustavi.

Vojaki in častniki so ostrmeli, opazivši živo gmoto, bruhajočo ogenj.

Krogle so se odbijale od nje, granate je niso uničile.

Kakor ogromna gosenica se je plazila pošast proti zakopom. Podrla je žičnato oviro, prekotalila se je v jarek, pa se spet nerodno skobacala iz njega.

Vojaki in častniki so v strahu pobegnili.

Kmalu se je zvedelo, da se Angleži poslužujejo novega, nad vse uspešnega orožja — tankov.

Lahko se reče, da so igrali tanki eno najvažnejših vlog pri odločitvi svetovne vojne.

Po nekaj mesecih so jih začeli tudi Nemci izdelovati. V poznejših dvajsetih letih so jih izdelali toliko, da jim je bilo mogoče z njimi podjarmiti skoro vso Evropo.

Tank velja še vedno za angleško iznajdbo, kar pa nikakor ni res.

Tank je izumil Slovenec Birštin leta 1912, ko je bil poročnik v avstrijski armadi.

Izum je patentiral v Berlinu, neki angleški agent je pa iz patentnega urada ukradel načrt in ga prinesel v London.

Podrobnosti o tem berete v Slovensko-Amerikanskem Kalendarju za leto 1941, ki ga lahko naročite od "Glas Naroda" za petdeset centov.

Kdo in kaj je diplomat? Diplomata je pretkan in študirani mož, kateri rešuje nevarne politične zapletitjave, ki bi se nikdar ne pojavili, če bi ne bilo diplomatov na svetu.

O novem letu smo si voščili: — Še mnogo srečnih in veselih let!

Za večno nas ne bo toliko srečnih in veselih ter tudi ne toliko nesrečnih in žalostnih kot jih je bilo.

Če dobro premislimo, prijatelji, je tudi v tej zavesti velika uteha.

V Napoleonovih časih so nosili vojaki plašče z rdečo podlogo, to pa zato, da ni bilo na uniformah tako zlepa opaziti krvnih madežev.

Iz sličnega razloga priporočam neki hudomušnež Hitlerjevemu zavaznikom rjavkaste uniforme.

Na Silvestrovo je bilo treba v marsikaterem newyorškem lokalu plačati samo za sedež od deset do petnajst dolarjev.

Srečni tisti, ki so že zgodaj pocepali pod mizo, da jim ni bilo treba vso dolgo noč plačevati požirkov žganja po dolarju.

Najboljši prijatelj v nesreči vam je:

SLOVENSKA NARODNA PODPORNJA JEDNOTA BRATSKA, DELAVSKA PODPORNJA USTANOVA

Sprejema moške in ženske v letih od 16. do 50, in otroke do 16. leta starosti.

CLANSTVO: 52,000
PREMOŽENJE: \$8,000,000.00

Za ožje informacije glede zavarovanja vprašajte lokalnega tajnika društva SNPJ

Glavni stan: 2657-59 S. Lawndale Ave., Chicago, Ill.

DARILNE POŠILJATVE v JUGOSLAVIJO in ITALIJO

100 DIN.	— — — \$ 2.20
200 DIN.	— — — \$ 4.00
300 DIN.	— — — \$ 5.85
500 DIN.	— — — \$ 9.25
1000 DIN.	— — — \$ 18.—
2000 DIN.	— — — \$ 35.—
5000 DIN.	— — — \$ 85.—

V DINARJIH

50 LIR.	— — — \$ 2.90
100 LIR.	— — — \$ 5.—
200 LIR.	— — — \$ 9.50
300 LIR.	— — — \$ 14.—
500 LIR.	— — — \$ 22.50
1000 LIR.	— — — \$ 44.—
2000 LIR.	— — — \$ 87.—

V LIRAH

Ker zaradi položaja v Evropi parniki nerodno vozijo, tudi za izplačila denarnih pošiljatev vzame več časa. Zato pa onim, ki žele, da je denar naglo izplačan, priporočamo, da ga pošljejo po C A B L E ORDER, za kar je treba posebej plačati \$1.—

Vsled razmer v Evropi ni mogoče v Jugoslavijo in Italijo nakazati denarja v DOLARJIH, temveč samo v dinarjih oz. lirah. Isto velja tudi za vse druge evropske države.

SLOVENIC PUBLISHING CO.
216 West 18th Street, New York

Kanadski Vestnik

Poročila iz raznih naselbin, kjer bivajo in delajo Slovenci

London-Ottawa-Washington

Kanada je sosedna Združenih držav ter je v marsikaterem pogledu tudi pod njihovim vplivom. Vsi važnejši dogodki v Združenih državah se več ali manj odražajo tudi v Kanadi, in izbruh vojne sta pa obe deželi precej tesno povezani med seboj.

Sedanjšega položaja v Kanadi ni ustvarila propaganda, ampak je naravna posledica razmer.

Nemški vojaški stroj ogroža ves svet. Navzlic velikim oddaljenosti od Evrope se tudi Amerika in Kanada smatrat za ogroženi. Proti preteči nevarnosti se je pa treba zavarovati in pripraviti za vsak slučaj. V pogledu zavarovanja Zdr. države ničesar ne opuščajo. Slično je s Kanado, ki poleg vsega tega velja že za vez, ki veže ameriške probleme s problemi starega sveta.

Razvoji zadnjega stoletja so Kanado v gospodarskem in kulturnem oziru tako navezali na Združene države, da je povsem pozabljeno nasprotje, ki je vladalo med obema sosedama začasa ameriške revolucije. Enotnost se očituje še v marsičem drugem kot pa samo v skupni obrambi meja, ki jo jamči pred kratkim ustanovljeni kanadsko-ameriški obrambni urad.

Gotovi sloji kanadskega prebivalstva kaj radi poudarjajo svoje angleško pokolenje ter svojo vdanost angleški monarhiji, dočim so francoski Kanadčani—tretjina prebivalstva—na povsem drugačnem stali-

šću. Francoski Kanadčani nočejo ali pa ne morejo razumeti, čemu bi kar preko noči postali brambovec angleškega imperija, čigar kulturni predpogoji in politični cilji so jim povsem tuji.

Kanadski ministrski predsednik Mackenzie King je izboren in previden politik. Temu možu je uspelo najti nekakšno srednjo pot med angleško brezobzirnostjo in odpornostjo francoskih Kanadčanov.

Njegova državniška modrost je znala vzdržati ravnotežje med skupinama, ki se po nazorih in stremiljem zelo razlikujeta.

To nikakor ni bila lahka naloga, toda Mackenzie King ji je bil kos.

Z ozirom na vojne zadeve je v Kanadi precej dvoličnosti. Na eni strani stopajo v ospredje problemi zapadne hemisfere, torej skupni problemi vseh treh Amerik: Severne, Centralne in Južne.

Navzlic temu, da je Kanada angleški dominij, je skoro povsem samostojna. Zadeve Amerike so ji dosti bližje kot pa zadeve materinske dežele—Anglije. To priča njeno zanimanje za vse-ameriški obrambni problem.

Po svojem zemljepisnem položaju in v gospodarskem oziru je Kanada dosti bolj izrazit del Amerike kakor pa angleškega imperija.

Na drugi strani so pa gotovi sloji kanadskega prebivalstva vdani Angliji z dušo in

telesom ter jim ni nobena žrtev, prinesena na oltar angleški domovini, prevelika.

Toda kakor rečeno—Mackenzie King zna vzdržati ravnotežje.

Tudi v Kanadi je precej takomenovanih izolacionistov, to je ljudi, ki jim je najvišje načelo: — "Kanada Kanadčanom."

Ti ljudje so Angliji vdani le do gotove meje, postrani pa gledajo tudi Združene države, boječ se, da bo mogočna južna sosedna nekega lepoga dne, meni nič tebi neč, enostavno okupirala kanadsko ozemlje.

Tudi tem ljudem je znal Mackenzie King vzireči in sicer s tem, da Kanadčani, podvrženi obvezni vojaški službi, ne bodo poslani preko morja, ampak bodo vršili vojaško službo doma ter v slučaju potrebe branili kanadsko zemljo pred zunanji napadom.

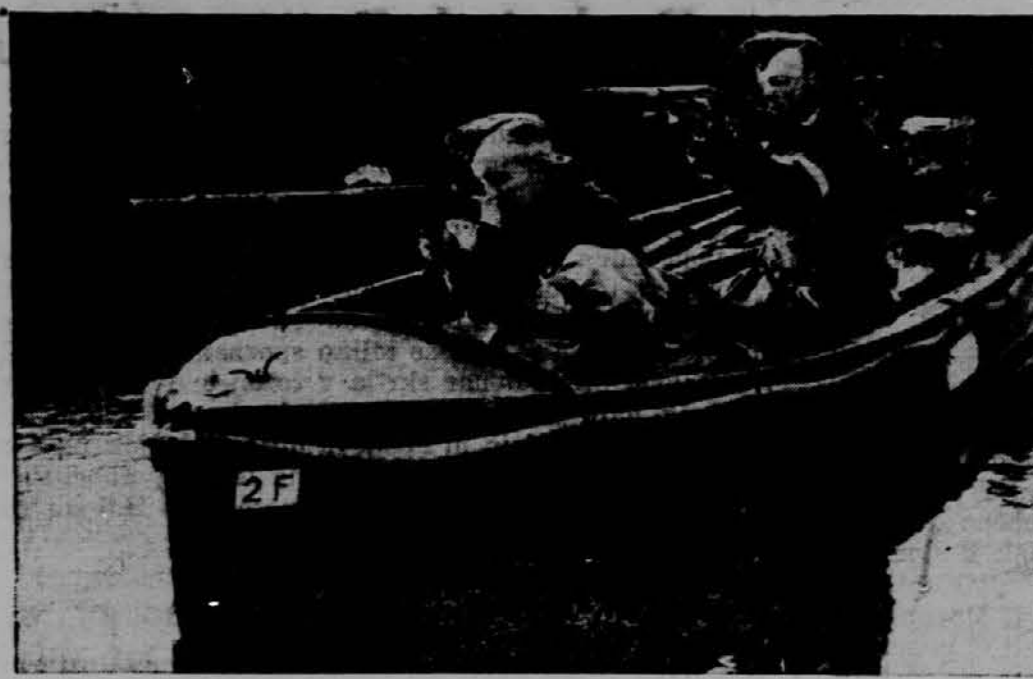
Če bo v sedanji vojni Anglija zmagala, bo Kanada tudi v bodoče kolebala med Londonom in Washingtonom.

Če se bo pa, kar je seveda le malo verjetno, angleški imperij zrušil, se bo morala Kanada še bolj navezati na Združene države.

O tem so trdno prepričani vsi razsodni Kanadčani, in kdo ve, če niso za vsak slučaj že izdelali tozadevnih načrtov.

Nekaj je pa treba priznati Kanadi, da je nareč izza izbruh vojne pa do sedaj točno zadostila vsem dolžnostim, ki jih ima napram sebi in napram materinski deželi — Angliji.

MAJHNE ANGLEŠKE BOJNE LADJE

Domobranci v nekem majhnem mestu na Škotskem so organizirali patrolo motornih čolnov z obrambo municijskih tovarn, ki se nahajajo ob rekah in kanalih. Na sliki je videti dva domobrancia v službi.

PRIDELEK PŠENICE BO OMEJEN

Predsednik Združenih pridelovalcev žita priporoča kvotni sistem, temelječ na rekordih leta 1940, dočim predlaga pšenični "pool" načrt, tikajoč se pridelka na akro.

Farmerji po zapadnem delu Kanade imajo milijone in milijone bušjev pšenice v kaščah ter ne vedo, kam z jo. Vse kaže, da bodo prihodnje leto pridelali omejitveni pridelek.

S tem velevažnim problemom se bavijo zvezne in provincialne oblasti ter člani farmerskih organizacij po prerjskem ozemlju.

Pojavilo se je že nešteto predlog glede kontrole pridelka.

Govorijo se o zveznem kontrolnem načrtu, o sistemu bonusa ter o prostovoljnem sklepu farmerjev, da omeje produkcijo.

Stališče kanadskih farmerskih organizacij bo pojasnjeno po zborovanju kanadske poljedelske federacije, ki se bo vršilo konci februarja v Torontu.

Tajnik George G. Coote iz Nantona, Alta., pravi, da se bo federacija bavila z načrtom, po katerem bi bila poverjena kontrola lokalnim farmerskim organizacijam.

Zvezna oblast bo določila, koliko pšenice naj pridelava vsaka provinca, dočim bi provincialni farmerski odbor določil, koliko akrov naj vsak farmer poseje. Nekateri voditelji farmerskih in žitnih trgovskih organizacij se zavzemajo za kvotni sistem.

R. S. Law, predsednik United Grain Growers Limited, priporoča kvotni sistem, temelječ na pridelku leta 1940. Saskatchewan Wheat Pool ne priporoča prisilnih omejitev. Na letnem zborovanju v Regina so delegatje priporočili kvotni sistem, to je, da je treba na vsakem akru pridelati le gotovo množino pšenice. Farmerji, ki imajo le malo zemlje, naj bi bili izzeti.

Z zadevo se bodo pečali tudi na letni konvenciji združenih farmerjev provinc Alberta, ki se bo vršila meseca februarja v Calgary.

Podpredsednik N. Priestley je rekel, da njegova organizacija nima še nobenih tozadevnih načrtov.

Hon. Selon Low, zakladničar provinc Alberta, je na konvenciji združenja albertskih občin odločno protestiral proti načrtu, da bi bilo farmerjem dovoljeno posejati s pšenico le omejeno število akrov.

Provincialna vlada nikakor nima pravice uveljavljati takih omejitev, pač je pa to izključeno le zadeva zvezne vlade.

Kakašno stališče zavzema napram temu kočljivemu vprašanju zvezna vlada, se bo zvedelo šele meseca februarja, ko bodo zastopniki zvezne vlade sporočili poslanski zbornici splošne politične smernice.

NEUTEMELJENA NACIJSKA PROPAGANDA

Nacijski agentje v Združenih državah so poletni svarili turiste, naj ne hodijo v Kanado, češ, da se jim ne bo dobro godilo, ker je dežela v vojni.

Že leta in leta ameriški turisti zelo radi obiskujejo Kanado, ki je po svojih naravnih lepotah ena najskokovitejših dežel na svetu. Kanadsko divjino so preprežene s tlakovanimi cestami, vsepovsod so razgledne točke ter prilike za vsakovrsten sport.

Cene po hotelih in restavracijah niso pretirane. Ameriški turist je deležen vseh možnih udobnosti.

Prejšnje poletje so za-novali nacijski agitatorji v Združenih državah peklenjski načrt, kako škodovati kanadskemu turističnemu prometu.

Po tem načrtu so skušali prepričati turiste, da bodo na slabo naleteli, če bodo šli v Kanado, kajti dežela je v vojni in se mora vsak, ki gre tja, pokoriti na jstrožjim vojnimi določbam.

Prejšnje poletje so za-novali nacijski agitatorji v Združenih državah peklenjski načrt, kako škodovati kanadskemu turističnemu prometu.

Po tem načrtu so skušali prepričati turiste, da bodo na slabo naleteli, če bodo šli v Kanado, kajti dežela je v vojni in se mora vsak, ki gre tja, pokoriti na jstrožjim vojnimi določbam.

Posledica tega je bila, da letošnje poletje res ni toliko ameriških turistov obiskalo Kanado kakor prejšnja leta.

Toda tisti, ki so bili tam, so se že prvi dan prepričali o neutemeljenosti nacijske propagande.

Ameriški turist v Kanadi sploh ne občuti vojne oziroma

Hurikan v Alžiru

Iz Tangiera v Maroku poročajo, da je divjal v severnem delu Alžira silen hurikan, ki je zahteval najmanj deset človeških žrtev.

V Severni Afriki je neobičajno mrzlo sreme. Ponekod je padel sneg, ki ga že več desetletji ni bilo.

Položaj v Evropi

Železniška postaja v Berlinu poškodovana

Včeraj zgodaj zjutraj je na veliki Anhalter Železniški postaji v Berlinu, od koder se navadno odpelje in zopet vrne Hitler, kadar gre na kako zelo važno pot, nastal požar, ki je deloma uničil veliko poslopje. Poleg prostora za prodajo vozniških listov je pogorelo več drugih uradov. Železniški promet pa ni bil oviran.

Požar je nastal ob 6.45 zjutraj v prostoru za prtljago. Požar so mogli omejiti šele okoli poldneva. K požaru je priložilo mnogo brizgaln. Vzrok požarova še ni znan. Vendar pa nekateri zatrjujejo, da so slišali dve razstrelbi, vsled česar bi se moglo domnevati, da se je razpočila med prtljago kakva bomba in je zrušila požar.

Madžarska mobilizira

Medtem ko skozi Madžarsko prihaja na tisoče nemških vojakov na Rumunsko, je Madžarska vpoklicala pod zastavo mnogo svojega vojaštva in mnogi opazovalci vidijo v tem nove velike priprave Nemčije za vojaške operacije na Balkanu.

Poročila iz Sofije naznajo, da prihaja na rusko mejo v severni Dobrudži mnogo nemških vojakov. Izliv Donave, ki ga zahteva Rusija, so Nemci podminirali ter obnem gospodarstvo nad celim tokom Donave.

Včeraj je več tisoč mladih Madžarov prejelo pozivnice, ki jih kličejo pod zastavo. Do tega koraka se je Madžarska najbrže odločila vsled tega, ker so v Budimpešti prišla poročila, da prihaja v Galicijo do Lvova mnogo ruskih vojakov. Do 15. januarja bo madžarska mobilizacija popolna.

Vojaški opazovalci so mnenja, da bo Madžarska postavila svojo armado na razpolago Nemčiji in bo varovala nemško armado na Balkanu proti ruskemu napadu.

Nemci drže petrolejske vrelce

Nemški vojaški stražijo velike rumunske petrolejske vrelce, katere so po nemškem zatrjevanju zažgali nezadovoljni rumunski častniki.

Cena maslu postavno znižana

Kontrolni urad je dne 27. decembra postavno določil po vsej Kanadi cene maslu pri prodaji na debelo.

Zaradi zmanjšanih zalog so začele cene naraščati, in dobičkarji so se nadalje dobre kupčije.

Istovčasno so bili pozvani vsi odjemalci, naj štedijo z maslom. Splošno je bilo rečeno, da bo treba maslo importirati, toda kontrolni urad je izjavil, da bi bil tak korak skrajno neprimeren.

Kontrolni urad je odločil, naj bo cena masla taka kot je bila dne 12. decembra, namreč 39 centov funt. Po 12. decembru je poskočila nad 42 centov.

Cena je bila tudi vsled tega postavno znižana, ker se je bilo bati, da se bo vsled večjih dobičkov pri maslu zmanjšala produkcija sira, vsled česar bi Kanada ne mogla izpolniti svoje obljube, da bo poslala Angliji ogromne množine sira.

To je bil že drugi važen korak kontrolnega urada.

Dne 2. januarja 1940 je urad določil višino stanarine ter imenoval po mestih posebne urade, ki naj bi reševali spore med gospodarji in najemniki.

Nemški vojaški v Albaniji

Poročila, ki prihaja z Ohridskega jezera v Beograd, naznajo, da je okoli Drača in Elbasana mogoče videti mnogo nemških vojakov z jeklenimi čeladami. Dosedaj v Albaniji ni bilo nemških vojakov, razun nekaj častnikov, ki so vesčaki v svojih strokah.

Novi grški uspehi

Grki nadaljujejo s svojimi silovitimi napadi na osrednji in severni fronti in so proti koncu dneva na raznih krajih vjeli 1000 Italjanov, na enem kraju celo ves bataljon s častniki.

Grki so zaplenili štiri topove, mnogo strojnice in mnogo drugega vojnega plena. Razbili so tudi italjanski alpski oddelek na skijih.

Severno od Klisture se Lahi trdovratno branijo, toda Grkov ni mogoče vstaviti in so postavili na višine proti Klisturi in Tepeleniju mnogo težkih topov.

Ob obrežju Grki prodirajo dalje od Kimare in Lahi se kaj naglo umikajo. Vse grške vojaške operacije so obrnjene proti važnemu pristanišču Valoni. Vse važnejše ceste, ki pečejo v Valono, so v grških rokah. Valona je tudi poglavito pristanišče za izkrcavanje laškega vojaštva in jo vsled tega angleški in grški aeroplani ne prestano bombardirajo.

KAJ JE S KANADSKIM NIKLJEM?

Nekateri še vedno zatrjujejo, da odhajajo precejšnje množine te važne kovine preko Japonske v Nemčijo.

Nedavno so se razširile govorice, da odhajajo velike množine kanadskega niklja v Nemčijo. Ne naravnost, pač pa po ovinkih. Nikelj je poslan na Japonsko, odtam pa preko Sibirije v Hitlerjev imperij.

Govorice so zelo vznemirile kanadsko javnost. "Ali imajo kaj podlage, ali ne?" so se ljudje radovedno spraševali.

Dr. Robert McClure, kanadski zastopnik Rdečega križa na Kitajskem, je resničnost teh govorice potrdil, dočim je kanadski ministrski predsednik Mackenzie King izjavil, da so gola izmišljotina.

Nekateri najuglednejši kanadski listi so potegnili z Mackenzie Kingom, dočim je Dr. McClure v nekem svojem govoru izjavil:

"Jaz sam sem pobiral kanadsko železo iz trupel kitajskih vojakov. Kmalu bo napočil čas, ko bodo drugi pobirali kanadski nikelj iz trupel angleških vojakov."

"Kanadski nikelj ne prihaja na Japonsko naravnost. Podatke, ki jih imam na razpolago, sem dobil od nekega kanadskega uradnika in nekega ameriškega odbora."

V parlamentu je ministrski predsednik Mackenzie King to zanikal, toda pozneje je rekel častnikarjem:

"Take govorice bi se ne smele pojavljati, četudi bi bile resnične. Sedanji svetovni položaj je preveč zapleten in nevaren, da bi se dalo razpravljati o tem. Dr. McClure je izjavil, da je bila, kolikor je njemu znano, poslana zadnja pošiljka

ki je pod japonsko kontrolo. "Če dokazate, da se take pošiljave niso vršile, bom z veseljem preklical moje trditve."

Ministrski predsednik Mackenzie King na to izjavo ni odgovoril.

teve niklja na Japonsko dne 25. novembra."

Na prošnjo Mackenzie Kinga, od kje ima te podatke, je dr. McClure odvrnil:

"O tem me je obvestil neki kanadski uradnik, ki je prijatelj ministrskega predsednika. Marsikaj sem zvedel tudi od ameriškega odbora za neudeležbo v japonski vojni. Rečeno mi je bilo tudi, da pošiljate še vedno redno dohajajo, toda ne iz kanadskih pristanišč."

Ministrski predsednik je povedal parlamentu, da so odhajale pošiljave na Japonsko do zadnjega februarja. Dr. McClure je pozval naj se opraviči. Kanadsko časopisje je poročalo, da se je McClure opravičil.

V resnici je pa McClure rekel tole:

"Po mojem mnenju bi bilo v interesu Kanade in angleškega imperija najbolje, da bi ne bila poslana nobena količina niklja v katerikoli obliki ali po kakršnihkoli ovinkih na Japonsko ali v kakašno deželo, ki je Japonski naklonjena in iz katere bi utegnili dospeti nikelj na Japonsko."

"To naj bi se tikalo tudi kanadskega bakra v vseh oblikah ter cinka in svinca."

"Svoje ugotovilo temeljim na informacijah, ki jih snamtram za neoporečne. Ne trdim, da je bil nikelj poslan iz Kanade naravnost na Japonsko, poslan je bil pa kam drugam, na primer v Združene države ali pa v kakršno pacifično državo,

Ime mesta Swastika ne bo premenjeno

Ministrski predsednik kanadske provinc Ontario je generalnemu poštarju nedavno naročil, da premeni ime mesta Swastika, toda prebivalci mesta so prečeli petek sklicali zborovanje, na katerem so s 47 glasovi proti 16 sprejeli resolucijo in sklep, da naprosijo generalnega poštarja, da ime Swastika ne izpremeni.

Na zborovanju je bil izvoljen posebni odbor, čigar naloga je storiti vse postavne korake, da mesto obdrži svojo prvotno ime, medtem ko je minister za ceste T. B. McQueenen na svoje roko že izbral novo ime Winston.

Na zborovanju je Walter Little, ki je eden prvih naseljencev v Swastiki, rekel, da bi, ako bi imel pravico glasovati, glasoval, da ostane staro ime.

Rekel je tudi, da je po telefonu govoril z generalnim poštarjem Mulockom, kateremu je naravnost povedal, da se mu zdi neupametno premeniti ime. Mulock pa je rekel, da bo sedaj velika zmešnjava, ako se bo mesto imenovalo Swastika, železniška postaja pa Winston, zborovanje pa je bilo mnenja, da ne bo nič več zmešnjave, kot pa, če bodo vlaki na postaji Swastika zlagali pošlne vreče, naslovljene v Kirkland Lake.

BLAZNIKOVA Pratika
za leto 1941
Cena 25c
s poštnino vred.
KNJIGARNA "Glas Naroda"
216 West 18th Street
New York, N. Y.

LJUDSKA KUCHARICA
Najnovejša zbirka navodil za kuhinjo in dom. Cena 50c.
Naročite pri:
KNJIGARNI SLOVENIC PUBLISHING COMPANY
216 WEST 18th STREET
NEW YORK, N. Y.

OLGA

ROMAN —: Spisal: FRAN GOVEKAR.

26

Nekoliko neredno mu je bilo le, da je moral povabiti Rožanec zopet na skupni obed. Toda pomagal si je s tem, da je trdil, da ni bil te dni od razburjenja za nobeno družbo.

"Saj veste, da vas imam rad! Ampak k steni se tudi ne dam kar tako pritisniti," mu je dejal. "Konfliktov ne imam. In krivice delati nočem nikomur. Morda bi se vse življenje kesal, ako bi se izkazalo, da ste imeli vi prav. Samo nikomur ne pivajte, da sva se za trenutek sporekla."

Rožanec je rad obljubil, da bo molčal, saj je bil starec vendar resnično dobra duša. Ostal bi bil rajši pri "Črnem volu" še nadalje. Toda zdelo se mu je spodobnejše, da ostane v župnikovi družbi.

Niti z besedico ni bil izdal nikomur razkola z župnikom ter je rekel učiteljem pri "Črnem volu", da želi le za nekaj dni hvan zaradi svojega želodca izpremeniti, obenem pa hoče prebiti vsaj še par dni v družbi prijateljeve neveste, gospodične Tratarjeve.

Olga se je hotela takoj po zaključni šolski maši in razdelitvi izpričeval odpeljati k materi v Ljubljano. Kovčegi in potna košara so bili že polni ter pripravljene, da jih odda na vlak. Novak je pisal Olgi pismo, polno sreče in priseg, da se ji niti za trenutek ne bo treba kesati svojega pristanka, da ji uredi življenje čisto po njeni volji in je v njeni svobodi ne bo nikdar niti najmanj omejeval. Že sedaj izjavlja svečano, da bo smatral njeno Ernico za svoje dete ki ga, ako želi, pohčeri.

Rožanec pa se je zahvaljeval.

"Milan, saj niti ne slutiš, kaj si mi storil. Kakšna žena, kakšna tovarišica in prijateljica mi bo Olga! Njena visoka inteligenca, izobrazženost, pa njena krasota! Ne moreš si misliti, kako sem srečen. Kakor dijak sem otroški, kakor pesnik sanjarim noči in dneve. Dela imam ogromno. Toda danes mesec dni bo vse v redu. Olga bo že tu z Ernico in materjo za stalno. Glede poroke ukrenem, da se izvrši po enkratnem cerkvenem obkolu. V nedeljo pojdem v Ljubljano na njen den, da se o vsem dogovorim natančno."

"Zdaj Te le še prosim, dragi Milan, da poskrbiš, da naju boš lahko Ti poročil, ki si mi ustvaril srečo. Prosim Te torej, da si izgovoriš na dan najine poroke dopust."

Rožanec je bilo pri sreči, da bi tulil. Kakor bi se Novak rogal njegovi bolesti; kakor bi oral po njegovem krvavečem srcu, je občutil Novakovo radost.

To je bilo preveč. Strpelo ga ni nikjer. Hitel je vsak čas v cerkev ter iskal uthe in pomirjenja v molitvi, toda občutil je v prazni cerkvi le strašno osamelost. Zavedal se je svoje srečnosti, toda kesanja ni bilo v njem.

Oglašal pa se je v njegovem srcu vedno in vedno samo en glas: "Norec, kaj si storil! Povej svetu resnico in začni živeti iznova, širše, višje in svetlejšo življenje! Še je čas! Stopi pred Olgo in ji reci: Ne dam te. Moja si! Dovolj sem se mučil; v meni vreta energija in podjetnost. Poiščem si drugo službo — talentom in marljivosti so prav sedajle na stečaj odprte vse duri. Njega bom hvalil, ki mi je končno pokazal pot, ki sem jo izgubil. — Pojdi, pojdi k Olgi! Pričakuje te. Samo besedo reci in s teboj pojde do konca sveta."

Tako se je mučil, begal iz cerkve v družbo, poslušal pogovore, a ničesar ni čul, strmel je predse in pil. Kakor bi vse gorelo po njem, ga je žgalo neprestano, a žeje ni mogel ugasiti. In pobegnil je, zgrajajoč se sam nad seboj, v naravo, blodil je po gozdih, a ni videl in ni slišal ničesar ter čul vedno isti glas:

"Norec. Norec! Cerkev je bila mogočna brez tebe in ostane brez tebe — ti pa si en sam; živi, uživaj! Zdaj ali nikoli! Kar zdaj zanudiš, ne ujameš nikdar več. Ne domišljaj si, da se svei briga za usodo takegale ničnega kaplana, kakršen si. Stori kar hočeš, jutri niti pišče ne emevke več zaradi tega. Sam si svoje sreče ali propasti kovač; vse drugo na zemlji in na nebu je brez pomena."

A Rožanec ni šel k Olgi in ne ukrenil ničesar.

Prišlo je se smehljajoč je sprenil Olgo z Vidko še poslednje pozno popoldne na izprehodu do Sračjega in nazaj. Vso pot sta se razgovarjala o rečeh, ki ju niso prav nič zanimali, samo da se je pomikala beseda za besedo, brez zvoka in odmeva v sreči.

Vidka se je radovala lepega izpričevala ter je pripovedovala o svojih sončerkah, njih deklamacijah, prepevanju in telovadnih nastopih na dopoldanski vidovdanski slavnosti v telovadnici. Rožanec in Olga sta korakala vsak ob eni strani ceste ter se trudila, da se ne ozreta in približata drug drugemu.

V obeh je kluvalo: "Samo še nočej je mogoče. — Zdajle ali nikdar! Le ena beseda — le ena kretinja je potrebna in — vse bo drugače..."

In drgetaje sta čakala te besede in te kretnje, hrepenela in se bala — se klicala in svarila...

Mesec je vstal izza gore ter zagrnil krajino v svojo blede razsvetljavo. Že so se videli stolpi onstran reke; samo še zadnji klanec je bilo pustiti za seboj in mesto bi ležalo pod njima.

"Nikoli več, Olga," si je mislil Rožanec. A rekel je: "Lepo vreme se obeta. Barometer se vztrajno dviga. Čelešnik se mi je s košujo pohvalil. Le delavec mu je premalo."

"Okoli vratu bi ti padla, Milan!" si je mislila Olga. A dejala je: "Ali si opazil, koliko kosov se je zaplodilo? Zjutraj in zvečer pojo, da je krasota poslušati. Na vsakem vrtu jih je par — na skrajno točko slemenja sedajo ter pojo dolge melodije s čudovito vztrajnostjo. Kosi so ptičji baritonisti. Se ti ne zdi?"

"Doktor Meden me je povabil na svoje lovišče. Morda se res začnem baviti s tem sportom. Ne zaradi streljanja divjačine, a zaradi narave; botaniziral bi, opazoval živalstvo — naravoslovje sem posebno ljubil na gimnaziji," je pripovedoval Rožanec je opisoval vrline svojih profesorjev. A mislil je: "Vedo bom moral misliti nate, Olga."

(Nadaljevanje prihodnjšč.)

Razbojnik Ručman obsojen

Av gust Ručman je bil obsojen, da je v maju letos hotel oropati delavko Marijo. Počakal jo je, ko se je vračala ob koncu tedna iz tovarne s skromnim za-lužkom, navalil nanjo in zahteval, naj mu da ves denar. Delavka je bila še toliko prisebna, da je denar skrila v džepnik, zato je denar rešila, a zverinski razbojnik ni nehal in je delavki storil še silo.

Dolga je bila vrsta vlovov in tatvin, ki jih je Ručman izvršil pred razbojništvom nad delavko Marijo in po njem. Orožniki v Donžalah so ga dolgo zasledovali in ga naposled izsledili v razbojniški jami, katero si je uredil v Šumberškem gozdu. Tam je spal in si kuhal ter delal načrte za tatvine in vlove. Posrečil se mu je velik vlom v stanovanje Škuljeve Eme in Cedilnikove Dore. Tema dvema je odnesel raznega blaga in zlatnine za okoli 8000 din. Iz delavnice Dominika Cerarja v Donžalah je odnesel obleke in drugo za 1860 din. Antoniji Chalupnikovi iz Donžal je odnesel masti in drugih živil za 176 din. Slavku Pavliju ponjavo, vredno 800 din. Podborškovi Ivani tri kokoši, Vojski Mihaeli borovnice, ki jih je nabrala v gozdu. V srednjih Jaršah je kradel kokoši pri Janezu Škoficu.

Sooboženi so bili z Ručmanom rešetar Jože Debeljak z Broda, rešetarica Marija Pirc z Broda, sedlar Feliks Rihter iz Donžal in prekupevalce s starim železom Anton Habjan iz Trzina. Ručman in Rihter sta bila obtožena, da sta na Brodu vzela Antonu Kavki štiri cevi iz cinka vredni 1200 din. Debeljak in Pirčeva sta kupovala blago, ki ga je Ručman nakradel, Habjan je kupil Kavku ukradene cevi. Ručman je v bistvu vse zločine priznal, a je seveda po svoje razlagal izvršene razbojništvo nad delavko Marijo. Zanimal je, da bi vlovil pri Chalupnikovi in ni se čutil krivega za neke predmete, ki so izginili pri vlovu pri Podborškovi in pri Škoficu. Glede izvršenega razbojništva in posilstva nad delavko Marijo se je zagovarjal, da je vedel, da ima delavka pri sebi denar, ker je bila sobota in se je vračala iz tovarne domov, a nameraval si je samo iznositi kovača od delavke. Zanimal je tudi posilstvo. Delavka je povedala kot priča drugače. Če ne bi denarja skrila v džepnik, bi bila ob tedensko mezdo. Surovo si jo je nato razbojnik izvršil nad njo zločin posilstva.

Ostali obtoženci so se zagovarjali, da so kupovali blago v dobri veri, da ni ukradeno. Tako se zagovarjajo vedno vsi obtoženci, ki kupujejo za smešno nizko ceno ukradene predmete.

Te. Takim zagovorom je težko dati vero.

Po 4 urni razpravi so se sodniki velikega senata umaknili v posvetovalnico, nato pa je predsednik Ivan Kralj razglasil sodbo. Vsi obtoženci so bili spoznani za krive. Glavni obtožence Avgust Ručman je bil obsojen na 3 leta in pol ječe. Jože Debeljak na 4 mesece in na 120 din globe, Pirčeva na 3 mesece in Habjan na 600 din globe.

STRAHOTEN SLUČAJ.

O novem žalostnem primeru govore te dni ljudje po Dolenjskem. V vasi Sv. Štefanu pri Trebnjem živi družina posestnika Mihaela Omahna. Še pred dvema letoma je bilo v družini življenje kolikor toliko znosno, četudi so imeli pri hiši težko bolnega bolnika. Hči Jožefa, danes stara 38 let, je že od 7. leta dalje po skratinki hudo bolhala. Posledice skratinke so bile takšne, da je reva obležala s skrivljenimi nogami in rokami. Postala je tudi slabotna in zdravniška pomoč je bila zaman. Za težko bolno hčerko se je brigala in jo negovala, dokler je bila še živa, njena mati. Ko pa je mati umrla, je bilo tudi skrbne nege konec. Ker si bolnica ni mogla sama pomagati, ne prejemati hrane, ne opravljati potrebe, so jo domači po materini smrti — pred dvema letoma — zaprli v svinjak kjer je uboga živeča do zadnjega časa prepuščena počasni mui hiranju. Dve leti je trajalo, da je oblastvo zaznalo za nesrečnico in pred dnevi je orožništvo prijavitlo zadevo sodišču v Trebnjem.

Iz poročila orožnikov je poznati, da je patrola ob navzočnosti občinskega odbornika pozvala očeta, da pokaže, kje ima svojo bolno hčer. Ne rad, a primoran, je oče odprl svinjak, kjer se je navzočim mučil pretresljiv prizor. Hči Jožefa je ležala na kupu mokre slame. Bila je sama kost in koža. Roke in noge zvite. Napol pokrita s cunjami, po telesu pa ena sama rana, v kateri se je zaridila razna mrvica. Ko so orožniki stopili bliže, je nesrečnica, ki že dolgo ni videla človeka, pričela tuliti. Pogled je bil pretresljiv.

Orožniki so zadevo prijavitli tudi zdravstveni oblasti in občini že pred nekaj dnevi. Ljudje pravijo, da je nesrečnica še vedno na istem mestu.

NAJDEBELEJŠI EVROPEC.

Najdebelejši in najtežji Evropec je živel v Švici in je bil po poklicu pastir. Mali kraj Montrieher, nedaleč od Ženevskega jezera, se je lahko ponasjal s tem nenavadnim pastirjem.

Navzlic temu, da je mož živel zdravo življenje in se je stalno gibal v najčistejšem zraku, se tošče ni mogel znebiti. Šele v zadnjih tednih pred smrtjo je začel upadati. Baš zaradi tega nenadnega hujsanja in zavoljo tošče je mož, kakor pravijo zdravniki, tudi umrl. V normalnih časih je tehtal 274 kilogramov.

SOLUN

MESTO IN PRISTANIŠČE

Na Balkanskem polotoku ni tako velikega naravnega in varovanega pristanišča, kot je solunsko. V smeri od severa proti jugu je solunski zaliv dolg 18, širok pa 13 kilometrov. Globok pa ni. Vendar meri globina tik do pristanišča 10 m, kar je dovolj za promet z največjimi ladjanj. Vzhodna obala zaliva je čista in ne povzroča skrbi, zahodna sipinasta in peščena. Pesek nanašajo reke Salantrija, Vistrica in Vardar. Nekoč je bil Solun s sedanjim pristaniščem vred veliko jezero. V neogenu se je to celo področje vdrla, tako da je do Soluna prodrla morje in je tako nastal sedanji zaliv, na severu pa je ostala močvirnata, toda zelo rodovitna nižina. Še nekaj je zanimivo v Solunu. Solunsko pristanišče je edino pristanišče v Sredozemlju, ki večasih zamrzne.

Solunski zaliv je odprt in prost. Ne zapira ga nobena ožina. Pot iz Soluna v Port Said ali Suez je krajša kakor pa na primer iz Carigrada. Solun je zaradi Korinskega prekopu tudi bližji pristaniščem v srednjem in zahodnem Sredozemlju. Po svojem zemljepisnem položaju, ki nikakor ni obrobnega značaja, saj se v Solun steka gospodarstvo skoro vsega Balkana in srednje Evrope, ki je namenjeno na jug, je Solun važno gospodarsko in prometno središče. Iz solunskega pristanišča vodijo na vse strani proti severu naravne doline, po katerih so speljane prometne ceste. Najvažnejša taka prometna žila je vardarska vzdolž reke Vardar, solunsko carigrajska ob Golici planini in pot, ki vodi iz Soluna proti Dračev. Obe zadnji poti sta prav za prav ostanka stare znamenite rimske ceste "Via Ignatija" najvažnejše suhomorske poti preko Balkana. Zato je postal Solun že zelo zgodaj važno ter nezavisno gospodarsko, pa tudi kulturno središče. V preteklosti je večkrat uspešno tekmoval s samim Carigradem.

Mesto Solun je ustanovil okoli leta 315 pr. Kr. cesar Kassandra in ga imenoval po svoji zeni Tesalonike. Tesalonike je bila sestra Aleksandra Velikega. To imo je obdržal Solun službeno vse do danes. Kmalu je postal glavno mesto Makedonije. Za preseljevanja narodov je Solun mnogo trpel. Večkrat so ga požgali in opustošili, pa se je zopet dvignil iz razvalin. Po padcu Carigrada leta 1204 so zavzeli Solun Benečani, ki so postavili v mestu znameniti Beli stolp. Še danes je ta stolp lep in zanimiv zgodovinski spomenik na obali glavne solunske luke. Od leta 1430 do 1912 je bil Solun pod Turki. Leta 1908 je izbruhnil v Solunu upor Mladoturkov, ki se je potem razširil na celo Turčijo in zmagal; sultana Abdula Hamida II. so ujeli in mu določili prisilno bivališče v vili Allatini v Solunu. Tu se je odrekel prestolu. Leta 1913 so ubili v Solunu atentatorji grškega kralja Jurija, ki mu je sledil potem Konstantin.

Solun leži ob vzhodni 1200 m visokega hriba Hordijat. Danes ima blizu 300.000 prebivalcev. Kot važno trgovsko središče je Solun privabil mnogo Židov. Pravijo, da je petina solunskega prebivalstva židovskega porekla. Sem so pribekali tudi dvajset iz Španije. Solunčani so jih večkrat pregan-

SLOVENSKO - AMERIKANSKI

Koledar 1941

Pestra zbirka kratkih povesti, zanimivih člankov in poljudnih razprav iz zgodovine, zemlje- in narodo-pisja; kratkih zanimivosti iz vseh dob in delov sveta... Informativna knjiga za vsakega rojaka, ki zasleduje svetovne dogodke.

Citajte zanimiv članek: "O LOVU IN LOVCIH," ki ga je spisal Fr. Troha.

Slovenic Publishing Company

216 W. 18th Street New York, N. Y.

Cena 50c

Vsoto lahko pošljete v znakah po 2 oz. 3 cente, če prebivate v Zdrženih državah.

Posebna priloga:

Trije zemljevidi v barvah: EVROPA LETA 1911; EVROPA PRED SEDANJO VOJNO; EVROPA L. 1940

NAROČITE GA SE DANES

Slovensko-Amerikanski Koledar za l. 1941, Velika Blaznikova Pratika za l. 1941, in Priložni Atlas (38 barvnih zemljevidov) — vse skupaj \$1.

jali. Najhuje je bilo leta 1931, ko so požgali staro židovsko četrt. V Solunu živi tudi mnogo Srbov. Okolica je še danes slovansko pobarvana. Težišče mesta je na obali, kjer so mnoge lepe ulice. Promet je zelo velik. Vzhodno od središča je predmestje Kalomarija, kjer je največ konzulatov tujih držav.

Na vzhodnem Sredozemlju je malo tako starih mest, kot Solun. Veliko je številno solunskih cerkva, ki so jih Turki pozneje spremenili v džamije. Lepa je cerkev sv. Dimitrija iz V. stoletja. Solun ima tudi vseučilišče. V svetovni vojni je bil Solun važna vojaška točka, od koder se je pričela znamenita solun-ka ofenziva. Pri Solunu je tudi okostnica 6000 srbskih vojakov in jugoslovanskih dobrovoljcev, padlih za časa solunske ofenzive. Danes je Solun s svojim pristaniščem osrednja točka grško-italijanskega spora.

USODA MAGINOTOVE ČRTE.

"Voelkische Beobachter" je priobčil članek o Metzju, v katerem govori tudi o utrdbah Maginotove črte. Poročevalcelista je obiskal glavne dele francoske utrjene črte, podzemne hodnike, stolpe, poziceje za strojnice, jake in druge ovire. Največji vtis je napravila najmanjša francoske tehnične popolnosti in vojaške resignacije.

Ni dvoma — pravi dopisnik — da je Maginotova črta proizvod visoko razvite tehnike in njenih najmodernejših pridobitev, delo izvršnih strokovnjakov za gradnjo utrdb. Podzemska železnica se vleče kilometre daleč pod zemljo, vozi skozi hodnike in jake, ki rabijo za dovoz in odvoz moštva in streliva. Velikanska električna centrala pod zemljo skrbi za razsvetljavo in delovanje dvigal. Tudi oklopni stolpi so priključeni na električno centralo. Tu je nešteto brzostrelnih topov, strojnice, metaleev mlin in druge orožja, ki obvladuje sovražno ozemlje pred utrdbami. Žične mreže za visoko napetost so izvršno maskirane ter jih ni mogoče opaziti iz zraka. Globoko pod zemljo ležijo kuhinje za vojake, skladišča, bolnišni-

ce, skladišča za municijo in orožje. Na nobeno reč niso Francozi pozabili.

Pozabili so si odgovoriti na vprašanje, čemu vsa ta tehnična opolnost. Aj naj Maginotova črta rabi vojski samo za zaklonišče, za zaščito pred sovražnim ognjem? Vsk obiskovalec Maginotove črte takoj opazi nesorazmerje med vrednostjo Maginotove črte kot zaklonišča in izhodišča za napad.

Borbena vrednost kakšne utrjene postojanke ne zavisi od jakosti betonskih zidov. Borbena morala — to je edino, kar lahko občuti sovražnik in prav to je tisto, kar je manjkalo Francozom, dasi niso mogli pomagati z Maginotovo linijo. To veličastno tehnično veledelo ni rabilo kot izhodna točka za konstruktivno izvedbo vojaške operativne ideje. Greh Francozov sprič Maginotove linije je bil izrazito defenzivni duh, ki ga je francoska vojska vsrkavala vase. Tako se je zgodilo, da je ostala Maginotova črta samo eksperiment moderne fortifikacije. Nad in unov Francozov ni izpolnila. Dandanašnji se bitke ne dobivajo pod zemljo. To so dovolj otipljivo dokazali dogodki sedanje vojne.

ZALOGA TEH KNJIG JE POŠLA

Tem potom naznanjamo, da nam je potekla zaloga sledečih knjig:

- Cvetje v Jeseni (spisal Ivan Tavčar.)
- Hči cesarja Montezume (spisal M. Ridder Haggard.)
- Tunel, spisal B. Kellermann.
- Pjotr Rasputin (p. Klabund)
- Bogovec Jernej (I. Pregelj)
- Samosilnik, (A. Novačan.)
- Quo Vadis (Sienkiewicz.)
- Potop (Sienkiewicz.)
- Živi viri (I. Maticič.)
- Sužnji (Karol May.)
- Morski volk (spisal London)
- Poslednji dnevi Pompeja, (spisal Bulver)
- Dekle Eliza (Concourt.)
- Zgodbe brez groze (D. Ravljen.)
- Umirajoče duše (Ilka Vašter.)
- KNJIGARNA SLOVENIC PUBLISHING COMPANY

Pošljite nam

\$1

in mi vam bomo pošiljali 2 meseca

"Glas Naroda"

in prepričani smo, da boste potem stalni naročnik.

